

Vedlegg: Høringsuttalelse forskrift om studier og eksamen

Høringsuttalelse – Forskrift om studier og eksamen ved OsloMet – storbyuniversitetet (OsloMet) – Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Vedrørende forslag til ny «forskrift om studier og eksamen (...)» avgir Studentparlamentets Arbeidsutvalg følgende uttalelse.

Innledning:

Studentparlamentets Arbeidsutvalg takker for anledningen til å gi et høringsinnspill til denne forskriften. Arbeidsutvalget takker også for møtet med saksbehandlere som arbeider med utforming av denne forskriften, hvor det var mulig for Arbeidsutvalget å få mer kunnskap om forskriftens formål, omfang og grad av å være overordnet, med spesifiserte retningslinjer, rettigheter og plikter i andre forskrifter og veiledere. Arbeidsutvalget er klar over at en del av de innspill som gis i denne høringsuttalelsen ikke nødvendigvis egner seg i forskriftens paragrafer, men at forskriftens kommentarer kan gjenspeile en del av de innspill om gis. Arbeidsutvalget er også klar over at det som kanskje ikke er mulig å formalisere i en overordnet forskrift, kan tas med inn i arbeidet med spesifiserte forskrifter og retningslinjer på ulike nivåer ved institusjonen.

Som en generell kommentar ønsker Arbeidsutvalget å påpeke at det er behov for en forskrift med klartekst og eksplisitt informasjon om klageadgang, gjerne i kommentarutgaven, som er anvendelig også for studentene, ikke bare for institusjonen og dens saksbehandlere. Studentparlamentet etterlyser tydeligere retningslinjer vedrørende studenters rettigheter og plikter rundt praksisstudier, og opplever at en håndbok av denne sentrale forskriften, tilpasset studenter, vil være et stort skritt på veien for å oppnå dette.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

Her kan det under (2) legges til en innledende setning «Denne forskriften er underlagt norsk lovverk», for å anerkjenne at forskriften er bundet av norsk lov, også der den ikke er motstridende.

Kapittel 2. Grader og utdanninger

§2-5. *Mastergrad*: Såfremt det fortsatt er mulig å starte et studieløp i master med mulighet for avstigning etter 90 studiepoeng, kan det være hensiktsmessig å her tydeliggjøre at en slik avstigning fører til at utdanningen blir en etterutdanning og at en da ikke tildeles mastergrad. Dette behovet forsterkes av at §2-6 viser til mastergrad av både 1 ½ og 2 års omfang, hvor 1 ½ års omfang vil for de det gjelder kunne oppleves som avstigning, som det eksempelvis er mulig for etterutdanning/master helsesykepleier. Formuleringene i disse to paragrafene kan oppleves motstridende. Om det er slik at avstigning faktisk gir mastergrad, er dette ikke tydeliggjort i forskriften.

Kapittel 3. Studier

§3-2:

(1): Studentparlamentets Arbeidsutvalg ser behovet for at det skal være mulig å endre på elementer man ser at ikke fungerer og ikke måtte presse seg gjennom dem. Arbeidsutvalget mener det da er viktig å sørge for at studentene skånes for økonomiske konsekvenser av OsloMet sine endringer. Derfor forespørres en setning lydende «endringer i emneplan skal ikke føre til økonomiske konsekvenser for studenter». Økonomiske konsekvenser kan bety, men er ikke begrenset til, at innkjøpt materiell (pensum, utstyr m.m.) ikke kan benyttes slik det var tiltenkt ut fra de opprinnelige vilkårene i emneplanen, eller at endringene fører til behov for nye innkjøp.

(2): Studentene bør også involveres i prosessen fram mot endring blir vedtatt, særlig i omfattende endringer. Klassetillitsvalgte i de klasser/emner som blir endret bør være invitert inn i prosessen i god nok tid til at de kan drøfte endringene med klassen. I emner tilknyttet fagutvalg bør fagutvalgene være involvert i prosessen. Ved endringer i programplan bør studentene være informert innen utgangen av det foregående studieår. Ved omfattende endringer etter at programplan eller emneplan er publisert (uavhengig av publiseringsfrist), hvor studentene som berøres har allerede påbegynt studiet, bør dette kunngjøres i canvas og/eller på epost. Det kan ikke forventes at studenter følger jevnlig med i emneplanen for å se om noen endringer kan ha oppstått. Ved omfattende endringer som vedtas etter søknadsfrist til gjeldende emne/program og endringer vil gjennomføres i førstkommende semester, bør endringen komme fram i tilbudsbrevet. Slike omfattende endringer kan være, men er ikke begrenset til, flytting av emner.

§3-5:

Det opplyses i (2) om at bestått obligatorisk aktivitet ikke kan kreves gjentatt. Det er usikkert ut fra forskriften om dette er mulighet til å ta dette på nytt etter kort tid eller om det også gjelder studenter som kommer tilbake til studiene etter å ha vært i permisjon. For studenter som har vært i permisjon og kommer tilbake til studiene, bør det være slik at der det ikke er til uforholdsmessig byrde for institusjonen, skal studenten kunne be om å følge den obligatoriske aktiviteten, uten vurdering. Der den obligatoriske aktiviteten er unik fra hver gang den gjennomføres, i den grad at den kan anses som avgjørende for å kunne få gjennomført eksamen slik den vil foreligge, bør studenten tilbys å følge den obligatoriske aktiviteten og få denne vurdert. Dette kan eksempelvis gjelde arbeidskrav i form av gruppearbeid og intervjuer hvor arbeidet er essensielt i en eksamensbesvarelse. Om studenten må bruke tidligere intervjuer eller gruppearbeid, er det tenkelig at risikoen for plagiat øker.

Forskriften sier generelt svært lite om obligatorisk aktivitet (annet enn praksisstudier). Forskriften sier da heller ikke mye om rettigheter ved obligatorisk aktivitet som blir vurdert til ikke godkjent. Det er mange ulike arbeidskrav, som det er vanskelig å lage én felles retningslinje for, men det bør være et krav om at alle arbeidskrav har definerte klagemuligheter, også på formelle feil. Det må også være slik at endelig vedtak om ikke godkjent arbeidskrav ikke kan gjøres uten at minst to personer har vurdert arbeidskravet som ikke godkjent. Slik det er nå så kan én person blokkere studenter fra å ta eksamen, ved å kjenne arbeidskrav ikke godkjent. Eksempel på rettighet som kan forskriftsfestes, enten sentralt eller lokalt, er: «I arbeidskrav hvor det er spesifisert at studenten(e) har mer enn ett forsøk, skal det

ved siste ordinære forsøk i løpet av prosessen ha vært mer enn én person som vurderer arbeidskravet til ikke bestått».

Det ønskes også at det spesifiseres i forskrift at det skal legges til rette for deltakelse i studentdemokratiske organer ved OsloMet, deltakelse på vegne av Studentparlamentet ved OsloMet (eksempel: landsmøtedelegat til Norsk studentorganisasjon; representant i Velferdstinget i Oslo og Akershus), eller deltakelse som studentoppnevnt representant i OsloMet sine interne organer. Dette er da ikke snakk om langvarige permisjonsbehov som definert i §4-3(1), men innebærer eksempelvis mulighet for å møte i et lokalt eller sentralt utdanningsutvalg, skolering av klasses tillitsvalgte m.m. Det bør være lav terskel for å få fritak fra f.eks. obligatorisk oppmøte eller for å gi et individuelt arbeidskrav som ikke er uproporsjonalt stort sammenlignet med det opprinnelige arbeidskravet. En slik tilrettelegging kan eksempelvis være, men er ikke begrenset til, å få bytte tidspunkt for presentasjon av eget arbeidskrav, få utsatt innleveringsfrist for et arbeidskrav, eller fritak for oppmøtekrav den dag eller time det gjelder.

§3-8:

(1) Her bør ordlyden endres slik at det er snakk om fra og med fødselsdato, eller fra og med datoen dens om føder er lagt inn for fødsel. Dette da noen ligger lengre i fødsel enn andre, noen må få fødsel igangsatt og noen føder lenge før tre uker før termin. For medforelder bør det være mulig å være sammen med den som ligger på sykehuset og skal føde framfor å sitte med eksamen.

(2) Det er skuffende at det som tilretteleggingsmulighet henviser til kun permisjonsmulighet definert i §4-3.

Kapittel 4. Studierett og permisjon

§4-3:

Generelt til permisjoner så bør det sies noe om permisjon fra studier med utgående emner. Retten til permisjon bør gjelde studenter på slike emner som personer på emner som ikke er utgående. Det er spesielt sårbart for studenter på studier der hele programplanen fornyes. Om denne retten ikke fastsettes så kan personer som får barn i 5. semester eller som får permisjon grunnet studentpolitiske verv fra og med 5. semester risikere å måtte starte på 1. semester fordi emnet ikke eksisterer når den er ferdig i permisjon. Om permisjonsretten ikke kan oppfylles bør dette komme tydelig fram i forkant av søknadsfrist til studiene og aldri senere enn ved tilbud om studieplass.

(3) Dette samsvarer blant annet med avtalen mellom Studentparlamentet og OsloMet, der det står at studenter i fulltidsverv skal få permisjon, men fortsatt ha studentstatus og være semesterregistrert og betale semesteravgift, også om studieløpet fullføres før tiltredelse i vervet. Erfaringsmessig er det utfordringer vedrørende dette og det er uklart hvem som har ansvaret for at dette ordnes. Her kan det med fordel sies om dette ansvaret ligger sentralt eller avgjøres av fakultetene.

§4-4:

(1) Her kan klageadgangen med fordel defineres.

Kapittel 5. Praksis

§5-1:

(1) Her kunne det vært hensiktsmessig å definere hvem som har ansvaret for at veiledningsretten oppfylles. Eventuelt beskrive hvem som har rett til å delegere ansvaret.

(3) Her bør «kortere varighet» utdypes. Eksempelvis: «For praksisperioder med varighet kortere enn «x antall» uker eller mindre enn «x antall» timer, kan midtveisevaluering unnlates. For praksisperioder over «x antall» uker skal midtveisevaluering gjennomføres uavhengig av «x antall» timer.

(4) Det bør defineres hvem som i første linje godkjenner unntak, eventuelt hvem som har rett til å delegere godkjenningsretten. Å ikke få godkjent et unntak må beregnes som et enkeltvedtak, og klageadgang må derfor defineres. Her ønskes det definert at det skal legges til rette for deltakelse i studentdemokratiske organer ved OsloMet, deltakelse på vegne av Studentparlamentet ved OsloMet (eksempel: landsmøtedelegat til Norsk studentorganisasjon; representant i Velferdstinget i Oslo og Akershus), eller deltakelse som studentoppnevnt representant i OsloMet sine interne organer. Slik deltakelse skal, der det er mulig, fortrinnsvis gi fravær fra praksis med x antall dager, x antall timer eller x% av praksistimer som regnes som fravær som ikke skal tas igjen. Det er svært ulik praksis mellom studier og fakulteter hvordan det tilrettelegges for disse. Et minimumskrav må være at det redegjøres for hvorfor slikt fravær må tas igjen, med henvisning til bindende forskrifter og lovverk. Studenter opplever begrunnelsen «ufravikelige krav» vedrørende spørsmål om fravær fra praksis grunnet studentpolitisk arbeid. OsloMet som profesjonsuniversitet må legge til rette for studentdemokratisk deltakelse gjennom hele studieåret, inkludert ved praksisstudier.

§5-2:

(1) Her kan det være hensiktsmessig å legge til en delsetning. «(...) så tidlig som mulig (eventuelt bytte ut «så tidlig som mulig» med «uten ugrunnet opphold»), og innen x antall dager etter at tvil har oppstått». Dette er særlig viktig for praksisperioder som foreslås at kan unnlates å ha midtveisevurdering. Det bør også spesifiseres hvem som har ansvar for at samtale tilbys og gjennomføres. Det bør også informeres om klageadgang, og studenten bør kunne tilbys en samtale med andre enn emneansvarlig/oppgaveveileder og praksisveileder. Dette fordi noen studenter opplever at emneansvarlig/oppgaveveileder og praksisveileder kjenner hverandre og/eller opplever at både praksisveileder og emneansvarlig/oppgaveveileder behandler vedkommende urettferdig.

(2) Om skriftliggjøring av varselet gjør at varselet kommer senere enn ønsket, kan det være hensiktsmessig å gi muntlig varsel først med invitasjon til samtale, hvor skriftliggjøringen kommer i forkant av eller under samtalen. Det bør drøftes om varsel skal gis av studieadministrasjon eller emneansvarlig/oppgaveveileder.

§5-3:

(a) Legge til så setningen lyder: «studenten ikke oppfyller kravet til tilstedeværelse eller oppmøte eller ikke gjennomført avtalt kompensierende aktivitet.» Kompensierende aktivitet ble høyst aktuelt under covid, da studenter hadde stor sannsynlighet til å ikke få gjennomført minimum antall timer i praksis.

Kompenserende aktivitet kan være, men er ikke begrenset til: å ta kommunens legemiddelkurs hjemmefra; case-besvarelser som bruker relevant pensumlitteratur for læringsmålene i praksis; veiledningssamtaler via nettbaserte løsninger. Kompenserende tiltak kan både ses på som individuell tilrettelegging ved særskilte behov og som forhåndsplanlagte alternativer til aktivitet der uforutsette situasjoner skaper brudd i praksisstudiene. Være det seg grunnet karantene, personskade, nedstenging av arbeidsplass, avbrutt praksis grunnet arbeidsstedets farlige eller mangelfulle forhold, brutt avtale mellom OsloMet og praksissted, eller andre årsaker som ikke skyldes studenten selv. Det er implisitt at kompenserende aktivitet må være faglig forsvarlig og at praksisstudienes art og rammeplaner vil være avgjørende for å vurdere om kompenserende aktivitet kan veie opp for tapt fysisk tilstedeværelse. Dette svarer til «(...) og kan som hovedregel ikke fravikes (...)» jf. §5-1(4), og gir en form for retning for unntak, uten å definere det enkelte unntak.

(d) Igjen bør «kortere varighet» defineres. En tilleggssetning her kan også være: «(...) kortere varighet, jf §5-1(3), der det åpenbart ikke er mulig å rette opp i forholdene før praksisperiodens slutt.»

§5-4:

(1) Og (2) Det er trygt for praksisstedet å kunne bortvise studenten, men slikt brudd må kunne begrunnes skriftlig og være forelagt studenten før vedtak fattes av fakultetet. Fakultetets skriftlige vedtak må inneholde praksisstedets skriftlige redegjørelse samt fakultetets skriftlige vurdering av praksisstedets redegjørelse opp mot studentens forklaring/forsvar. Det kan forekomme at praksissted på urettmessig grunnlag bortviser en student, derfor er det svært uheldig at dette fører til automatisk ikke bestått. Bortvisning er ikke automatisk innenfor «forhold som skyldes studenten selv, jf. §5-3(2)». Fakultetet må kunne vurdere praksisstedets avgjørelse opp mot studentens redegjørelse før vedtak fattes. For alle parter skyld er det uheldig å sende studenten tilbake til samme praksissted. Om fakultetet skulle finne det slik at studenten er urettmessig bortvist, eller fakultetet ikke kan se at dokumentasjon på forhold er tilstrekkelig for bortvisning, men som kunne vært løst ved for eksempel tilstrekkelig veiledning under praksis, eller at det etter klage sees at bortvisning ikke var berettiget, må fakultetet legge til rette for fullføring av praksis (enten gjennom nytt praksissted eller kompenserende aktivitet) slik at utdannelsen kan tas på normert tid. Studentens klageadgang må framkomme tydelig. Der praksissted bortviser studenten, bør fakultetet instruere i kompenserende aktivitet inntil endelig avgjørelse (etter eventuelt klage) er tatt eller klagefrist er utløpt. Om endelig avgjørelse går i favør praksisstedets bortvisning, vurderes heller ikke kompenserende aktivitet og praksis vurderes til ikke bestått.

§5-5:

(1) Her kan det være hensiktsmessig å henvise til §5-1(4) som viser til mulighet til unntak fra hovedregelen om krav til tilstedeværelse.

(4) Her er det nødvendig å vise til at det er et endelig vedtak om ikke bestått som fører til dette, og at kompenserende tiltak eller tilrettelegging ikke er mulig. Et endelig vedtak bør også belyse at kompenserende tiltak ikke var mulig (ev. ikke bestått), at det har blitt vurdert hvorvidt praksis kunne gjennomføres på andre tidspunkt for å opprettholde normert studieprogresjon. Det oppleves også at (3) og

(4) i denne § er motstridende. (3) åpner for at det kan godkjennes at deler av praksis tas igjen ved et senere tidspunkt, mens (4) ser ut til å si at all praksis må tas på nytt. For å tydeliggjøre dette kan ordlyd i (4) eksempelvis være «Studenter som etter endelig vedtak får praksis vurdert til ikke bestått, og hvor fakultetet etter §5-5(3) har avgjort at hele praksis må tas på nytt, må praksis gjennomføres neste gang den arrangeres ordinært».

Generelt til §5 kan det være hensiktsmessig å tydeliggjøre utsatt praksis og ny praksis, da utsatt praksis kan gjennomføres så raskt som mulig, og helst innenfor normert tid, mens ny praksis (etter endelig vedtak) må gjennomføres i sin helhet ved neste ordinære arrangement. Det kan også være hensiktsmessig å her vise til hva som vil gjøres om det er siste gang denne praksis gjennomføres ordinært (ny programplan e.l.).

Kapittel 6. Eksamen

§6-1:

(3) og (4) Her defineres ny og utsatt eksamen. Ingen av disse definisjonene ser ut til å omfavne det å ta eksamen for å forbedre et resultat. Om det i sentral forskrift ikke kan sies noe om karakterforbedring, bør det vises til om fakultetene avgjør dette. Eksempel på nytt ledd: «Studenten kan melde seg opp til eksamen for karakterforbedring dersom det ikke gir en uforholdsmessig stor byrde for institusjonen. Avslag på å ta eksamen for karakterforbedring er et enkeltvedtak, og kan påklages». Dette er særdeles viktig for studenter som har intensjoner om å søke seg inn på studier som krever et minimumssnitt eller en minimumskarakter på spesifikke fag/emner.

Det kan også være hensiktsmessig å ha sentrale retningslinjer på hvorvidt en kan forbedre karakter i utgående/utgåtte emner. Særlig etterlyses det bestemmelser rundt studier og eksamen vedrørende utgående/utgåtte emner for studenter som får permisjoner fra studiene etter §4-3.

§6-3:

(3) Hva skal studenten kontrollere dette opp mot?

§6-6:

(2) Det bør legges til unntaksregel for denne fristen på en uke. F.eks. ved ulykke med påfølgende sykehusopphold er det ikke sikkert denne fristen kan overholdes. Eksempel på setning som definerer dette: «Ved særdeles tungtveiende årsaker kan fakultetet godta dokumentasjon levert senere enn denne fristen.»

§6-7:

(3) Dette punktet betegner som tidligere etterlyst noen kriterier rundt utgående emner. Ut fra definisjonene i (1) og (2) oppstår det dog utfordringer knyttet til studenter med innfridd permisjon fra studiene. Eksamen etter endt permisjon tolkes som ordinær eksamen.

Ny (2. forsøk) og utsatt (første forsøk) eksamen bør ikke ha innleveringsfrist på samme dag som ordinære eksamener på samme studieprogram. To eksamener på samme dag kan føre til økt eksamensangst som kan føre til stryk som kan føre til frafall. Dette bør etterstrebes at unngås.

§6-8:

Retten til tilrettelegging oppleves dårlig kommunisert. De som ikke er klar over sine rettigheter til tilrettelegging vil trolig heller ikke være klar over at tilrettelegging kan søkes om, og da særlig ikke vite om frister knyttet til dette. Denne paragrafen bør derfor si noe om OsloMet sin opplysningsplikt og OsloMet bør generelt være mindre rigid på frister vedrørende tilretteleggingsbehov. Det bør være lav terskel for å innvilge tilrettelegging etter forbigått søknadsfrist selv for forhold som oppsto før fristen. OsloMet bør kunne vise til særdeles tungtveiende årsaker og særdeles uforholdsmessige ulemper for å avslå søknad om tilrettelegging, også etter at fristen er utløpt. Utløpt frist i seg selv bør ikke være avgjørende faktor avslag.

§6-9:

I (3) fastsettes det at et fjerde forsøk ikke innvilges om studenten allerede har bestått emnet. Det tolkes derfor dit at en kan melde seg opp til eksamen for et andre og tredje forsøk også om første forsøk var bestått. Det savnes likevel, som tidligere etterspurt i samme kapittel, definisjoner rundt retten til å melde seg opp for karakterforbedring. Muligheten for karakterforbedring er implisitt i (3), men bør framkomme eksplisitt.

Kapittel 7. Sensur, klage, fusk og bortvisning

§7-2:

(1) Lovens ordlyd «I begrunnelsen skal det gjøre redegjørelse for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon» kan med fordel gjengis. Det er svært sprikende kvalitet på begrunnelsene, også for de som har avlagt samme eksamen til samme tid, og det forekommer at begrunnelsene er så svake at de utvilsomt bryter med lovteksten. Eksempel på slike eksamensbegrunnelser (parafasert): «Karakteren C betyr en gjennomsnittlig god besvarelse», «viser til sensorveileder». Dårlige begrunnelser gir dårlig grunnlag for studenten til å ta en informert avgjørelse om å klage eller ikke. Det er også ønskelig at OsloMet gir automatisk sensurbegrunnelse ved utstedelse av sensur. Særlig er dette viktig for studenter som har oppnådd karakter under snittet eller har fått vurdert ikke bestått. En tilstrekkelig sensurbegrunnelse, som minimum oppfyller kravet i lovteksten, gir et bedre beslutningsgrunnlag for eventuell klage og kan i seg selv bidra til læring, samt kan det være tenkelig at en tilstrekkelig begrunnelse for ikke bestått senker antall klager på sensur. Det bør framkomme av begrunnelsen at begrunnelsens omfang er i tråd med lovverket og at om studenten opplever at den ikke er det, så kan begrunnelsen påklages.

(2) Her er det kan det være hensiktsmessig at det i forkant av sensur, eller ved søknad om begrunnelse, informeres om det er en fastsatt form begrunnelsen skal ha, eller om det er opp til sensor selv å bestemme. Begrunnelsens omfang er for læringsutbyttets skyld viktigere enn begrunnelsens form.

§7-3:

Her bør det framkomme retten til å klage på sensurbegrunnelse og at om begrunnelse for sensur ikke oppfyller minimumskravet i lovteksten, løper retten for å klage på karakter fra den dato en lovmessig tilstrekkelig begrunnelse er mottatt.

§7-5:

Om det ikke står i overordnet lovverk eller de videre bestemmelser rundt fusk, bør det i sentral forskrift stå noe om foreldelsesfrist for mistanke om fusk. Om det ikke finnes foreldelsesfrist, så bør det i hvert fall framkomme av sentral forskrift.

Det oppleves som svært positivt at det ikke ønskes at fusk i arbeidskrav skal sanksjoneres som ved fusk på eksamen. Dette da for eksempel innlevering av førsteutkast på en praksisoppgave/bacheloroppgave/masteroppgave for veiledning, samt innlevering av prosjektskisser m.m. kan anses som arbeidskrav. I slike prosesser er det høyst sannsynlig at f.eks. kildehenvisninger vil være mangelfulle. Det bør også framkomme at der studenten har rett til oppgaveveiledning og det under oppgaveveiledning burde vært åpenbart at oppgaveveileder burde veiledet studenten på et klart brudd på regler for fusk, men unnlatt å veilede på dette, er det grunnlag for klage på formell feil og mangelfull veiledning. Det ses fram til muligheten for å gi videre innspill på fusk på arbeidskrav når slike retningslinjer skal utformes og behandles.

Bortsett fra i kapitteloverskrift er ikke bortvisning nevnt i kapitlet. Om bortvisning er beskrevet videre i en annen forskrift eller lovtekst, må det i så fall henvises dit. Hvis ikke bør «bortvisning» fjernes fra kapitteloverskriften.

Høringsuttalelse fra Studentparlamentet v/Arbeidsutvalget.
Vedtatt i Arbeidsutvalgsmøte nr. 10/23, 21.03.2023.